

הכל קרה בקיץ

את הקולנוע הספרדי אפשר לחלק לשתי תקופות ברורות מאוד: לפני פראנקו ואחרי פראנקו. הקו המפריד הפוליטי הזה, אינו קשור, לכאורה, לאמנות, אבל במה שנוגע לקולנוע בארצו של בוניואל, היתה לשינוי המישטר הפוליטי השפעה מכרעת על סגנון היצירה של אנשי הקולנוע.

כל מה שנעשה בימי פראנקו — והכוונה מובן לסרטים שניסו להתמודד עם החיים

האם סוף סוף יהפוך הקולנוע לחגיגה?

הפתעה נעימה מצפה לאוהדי הקולנוע בארץ. החל ב-1 באפריל (הבה נקווה שזאת לא תהיה בדיחה של ה-1 באפריל) עומד להתבטל מס העינוגים המוטל על כרטיסי הקולנוע, והמהווה חלק נכבד מן התשלום שמשלם הקהל עבור כרטיס. זהו ניצחון גדול מאוד לבעלי בתי הקולנוע בארץ, ולענף כולו, הנלחם בנר-שא זה כבר שנים רבות, ויצא כבר לא פעם בכל מיני יוזמות, שהגיעו עד כדי שביתה.

הקהל אמנם לא יהנה ממלוא ההורדה של המס על הכרטיס, אבל נראה שכבר החלטת כי בינתיים יורדו המחירים של כל הכרטיסים למחיר אחיד של 50 שקל, ולא חשוב מה גילו של הסרט, אורכו או טיבו, לא חשוב אפילו מה איכות בית הקולנוע

צות ובעד דמוקראטיה, המשתמשים בדמויות חד-ממדיות, אלא תיאור של טראגדיה אמיתית, שמתירה עקבותיה בכל השכבות ובכל האנשים באשר הם אנשים.

תהליך

חובה לראות:

תל-אביב — קבקבע העץ, נועה בת 17, פאדרה פאדרונה, אהובת הקצין הצרפתי, גאליפולי, ירושלים — חלף עם הרוח, מפיסטו, נועה בת 17, גאליפולי, חיפה — אהובת הקצין הצרפתי, בחור טוב.

תל-אביב

*** קבקבי העץ (אורלי, אייטליה) — שנה בחיי איכרים בצפון אייטליה, לפני כשמונים שנה. תיאור רגיש פיוטי, נבון ומלא אהבה והבנה לעולם ולחוקים השולטים בו. אורך הסרט — 3 שעות. לאיגני טעם שאינם נחפזים.

הרפובליקה, והם מחליטים להישאר במקום, עד אשר יחלפו המהומות אשר פרצו בעיר. התוצאה היא — תחילת חופשה ארוכה שנמשכת שלוש שנים, שבהן מבלות מישהן חוות אלה יחדיו, בעיירה אשר המילחמה פוסחת עליה. שלוש שנים שבהן המילחמה משתקפת אך ורק באמצעות מיכתבים מן החזית, באמצעות אנשים היוצאים בבוקר מהבית ואינם שבים עוד, צעירים שמת-נייסים לצבא, ויכוחים פוליטיים, מחסור במזון, חוסר ודאות לגבי העתיד — מילי חמת אורחים מבעד לעיניהם של צופים המתבוננים בה מרחוק, אינם נוטלים בה חלק בעצמם, אבל תוצאות המתרחש בזירה עתידות להשפיע על חי כל אחד מהם.

קאמינו מחלק את הדמויות הרבות בסרט זה לכמה קטגוריות. מבוגרים וילדים, אדרינים ומשרתים, עירוניים ומקומיים. הוא עוקב אחרי התגובות של כל אחד מן הטיפוסים ברגישות, באהבה ובאנושיות רבה. ילדים המנהלים שוק שחור, מבוגרים שאינם יכולים לסבול את הרעיון שבן למישפחה טובה מתנה אהבים עם משרתת, מורה שמקריא לתלמידיו בנייהטובים שי-

מבוגרים נזופים בינדים המשחקים במילחמה, זה התחיל בקיץ '36 מיטחקים אטורים

ברצינות — נאלץ להסתתר בצורה מתוחכמת ביותר מאחרי משלים, סמלים ורמזים. בכל סרט כזה התחיל מחדש מישחק המחבר אים שבין האמן לצנזורה, כאשר כל החוכמה היתה למצוא את צורת הביטוי הנכונה, שהצנזורים לא יבחינו בה, אך שהמסר בה יהיה ברור לכל מי שניחן ברגישות פוליטית. באותה תקופה היה הכלי החשוב ביותר לצפייה בסרטים ספרדיים, הרגישות הפוליטית.

כמה מן הדוגמות המפורסמות ביותר של אותם ימים יכולות להמחיש את המצב טוב יותר מאלף הסברים. קחו למשל את וירידיאנה של בוניואל, שלמיקרא התסריט, סברו הצנזורים כי אין בו כל דופי, עד שהסרט צולם, הוצג בפסטיבל קאן, קיבל פרס והתקבל כמסה אנטי-דתית קיצונית וסאטירה חריפה נגד כל הערכים המקור דשים של המישטר. הסרט נאסר בספרד אבל כל העולם ליקק את השפתיים והבין בדיוק למי הכוונה בדמויותיהם של העיוור רודף הבעצ, או הקלפן הציני.

רופא בודק אשה הרח לידה בקיץ

מילחמת האזרחים במולדתו, תוך ניסיון להבין יותר בעצמו ולהבהיר יותר לעולם, נושא זה שהוא עדיין אחד הכאובים של המאה, מאחר שאני נולדתי בשנת 1936, אין זה יכול להיות סרט אישי, אומר קאמינו, אבל השתמשתי בזיכרון הקולקטיבי של כל האומה הזאת, כדי לכתוב אותו.

אהבה ואנושיות. העלילה מתחילה בקיץ 1936, כאשר קבוצת בורגנים אמידיים מברצלונה, ויצאת לבלות את החופשה בעירייתקיט שכנה. הרדיו מבשר להם על התקוממות פראנקו נגד המישטר החוקי של

או אנה והאבים של קארלוס סאורה, סרט שבו נערה מתאכזבת בזה אחר זה משלושה אחים — האחד מיליטריסט, השני קנאי דתי והשלישי מוגילב — החיים כולם תחת הצאית הברזל של אם תוקפנית וחרי גת. בקרוב אפשר יהיה לראות דוגמה של הקולנוע הספרדי, שנלכד בדיוק בשלב

שחקנית אנגליה מוזינה בתפקיד המשרתת המפתה בייטובים אהבה אטורה

*** פאדרה פאדרונה (גורדון, איטליה) — בן איכרים מסרדיניה קופץ במשך שנים מיספר קפיצה של דורות רבים, כאשר הוא הופך מרועה צאן חסר-דעת לבלשן המלמד באוניברסיטה.

ירושלים

*** גאליפולי (בנייני האומה, אוטורליה) — שני אצנים מתגייסים לצבא האוסטרלי במילחמת העולם הראשונה. סרט אנטי-מילחמתי קיצוני, שאינו מסתפק בתקפת המימסד הצבאי ואיוולתו, אלא יוצא נגד בית-המטבחיים המאורגן המסורתי תור מאחרי אידיאלים שאיש אינו מכיר.

חיפה

*** בחור טוב (שביט, ארצות-הברית) — סרט תעודי על ילד בן 53, מפגר בשיכלו, שצריך ללמוד מידה מסויימת של עצמאות לקראת היום שהוריו לא יוכלו עוד לדאוג לו. חווייה אנושית אמיתית וכנה.

רים מהפכניים, אבל מאוחר יותר נאלץ להתחנן לפנייהם למעט מזון, רופא שמס-תגר עם שפני הנסיון ועם מבחנותיו ואינו מעז לעמוד מאחרי הרעיונות שהוא משר-מע בגאון, מכשיר רדיו המחדיר לתוך הפאסטורלה של הטבע את אייהמנוחה של מהפיכה המתרחשת רק מעט מעבר לאופק, חדשות מן העיר של אותם שמנסים בהתי-חלה לנהל חיים נורמליים ולנסוע מדי יום לברצלונה, למישרד, כאילו שום דבר רציני לא קרה — כל אלה יחד מתחברים לתמונה מרשימה ביותר של עורף במילחמה.

מאחר שהסרט תוכנן כשפראנקו היה עדיין בחיים, יש בו מתינות ומידה רבה של זהירות. הוא נמנע מלנקוט עמדה ברורה כלשהי — גם אם ברור לצד מי נוטה ליבו של קאמינו — והוא מתייחס במידה שווה של אהדה, חיבה והבנה לעשירים ולעניים, למהפכנים ולאנטי-מהפכנים, לצעירים ו לזקנים. זה כמוכרן מוסיף לסרט מנה גדושה של אנושיות וחיבה, משום שאין זה עוד אחד מן המינשרים השיגרתיים נגד ערי-